

[Engell]

samarbejde med ministeren og med ministerens medarbejdere, og vi vil i det videre forløb, også når vi kommer om på den anden side af Nordisk Råds session, meget gerne drøfte, hvordan det i praksis kan forme sig.

Som ministeren formentlig ved, har der været overvejelser i delegationen om, hvordan man også i forbindelse med det oplæg, der ligger fra præsidiets om strukturen, i den hjemlige procedure kan sætte mere fokus på det nordiske samarbejde gennem debatter, møder og aktiviteter, og det vil vi selvfølgelig meget gerne drøfte med ministeren.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets tekst
vedtoges uden afstemning.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.50

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 187:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., af lov om arbejdsmarkedsuddannelser og af lov om en arbejdsmarkedsuddannelsesfond. (ATP-indbetaling).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 10/2 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hans Jørgen Jensen (S):

Formanden har jo nu læst titlerne på de tre love op, som det foreliggende lovforslag vedrører, og det er altså 3 love, der er en følgelovgivning af lov nr. 372 af 20. maj 1992, hvor der er indsat bestemmelser, hvorefter der skal indbetales ATP-bidrag af arbejdsløshedsdagpenge og kursusgodtgørelse – en virkelig god ny-skabelse.

De forslag, der er tale om her, er nødvendige for at få præciseret bestemmelserne i ATP-lovens § 2 a for lønmodtagere, der under ledighed modtager arbejdsløshedsdagpenge eller kursusgodtgørelse fra en arbejdsløshedskasse. Årsagen hertil er, at det har vist sig, at ATP-lovens pensionsberegningsregler ikke i tilstrækkelig grad kompenserer for lønmodtagernes fravær fra arbejdsmarkedet, og derved sker der tab af pensionsbidrag med det til følge, at pensionen derved senere naturligt vil blive ringere. Derfor hilser Socialdemokratiet forslaget velkommen.

Jeg kan sige, at finansieringen af lovforslaget sker ved, at dagpengemodtageren som hidtil selv betaler en tredjedel af ATP-bidraget, som fradrages rent teknisk udbetalingerne i dagpenge eller kursusgodtgørelse fra arbejdsløshedskasserne, en tredjedel betales af arbejdsgiverne, og en tredjedel betales af den samlede arbejdsløshedskasse, sådan at man dermed får det fulde beløb hjem.

Det er jo ret mange penge, det kommer til at dreje sig om i arbejdsmarkedspensionsbidrag, idet der vil blive tale om en indtægt på helt op til 630 mio. kr. mere i ATP-bidrag, sådan at vi kan sige, at vi hermed får en hårdt tiltrængt forbedring af ATP-ordningen også for de ledige.

Ændringerne skal træde i kraft den 15. juni 1993 for at give tid til fastsættelse af de nærmere regler, herunder også praktiske udbetalinger i forbindelse hermed, jf. ministerens bemærkninger til lovforslaget.

Socialdemokratiet kan anbefale lovforslaget. Det er et godt forslag. Det er godt, kan man sige, at den lov, som blev skabt af Jens Otto Krag's regering i 1964, nu endelig er ved at tage form, således at Arbejdsmarkedets Tillægspension virkelig kan blive det tillæg til folkepensionen, som 1964-loven havde intentioner om.

I øvrigt vil jeg gerne benytte lejligheden til at sige om Arbejdsmarkedets Tillægspension,

[Hans Jørgen Jensen]

at den jo efterhånden er kommet op i et godt beløb, og jeg håber, at de pensionsordninger, som vi nu ser blive født på det danske arbejdsmarked, og som over en årrække vil udvikle sig til en ordning med 9-10 pct. af bruttolønnen, sammen med det, der hedder ATP, og folkepensionen kan skabe en bedre pension for mange unge mennesker, som i dag synes, at de pensioner, som deres bedsteforældre får, ikke er så gode, som de burde være. Men i den nuværende økonomiske situation er de altså så høje, som vi nu engang er i stand til at give dem.

Vi kan anbefale forslaget.

Per Stig Møller (KF):

Dette lovforslag er det lidt vanskeligt at tage stilling til her i dag, fordi der er en række uklarheder, og det, selv om forslaget jo er fremkommet for at råde bod på tidligere uklarheder, sådan som vi netop har hørt det.

En af de væsentligste uklarheder er jo finansieringen. Det er selvfølgelig godt, at arbejdsmarkedets parter i ATP er blevet enige om finansieringen, og det er i overensstemmelse med forudsætningerne for finansloven, at denne udvidelse af pensionsordningerne ikke på nogen måde inddrager staten i ordningerne, som der står i bemærkningerne.

Men er dette nu også korrekt? En tredjedel af bidragene skal komme fra arbejdsløsheds-kasserne, som får hjemmel til at opkræve de fornødne ekstrabeløb hos medlemmerne. Men da disse beløb er fradragsberettigede, må det jo få virkning for statskassen. Kan man så hævde, at det ikke på nogen måde inddrager staten i ordningen? Og hvis det alligevel inddrager staten i ordningen, hvorledes vil man så opveje dette indtægtsstab for statskassen? Hvis man ikke opvejer det, er det jo faktisk et brud på finanslovforslaget, eller også er ikrafttrædelsesdatoen 15. juni 1993 forkert.

Det fremgår, at man anslår provenuet for ATP til at blive 630 mio. kr. En tredjedel af disse penge tages fra dagpengemodtagerne, som så får forringet deres købekraft, selv om man nu taler om en finanspolitisk lempelse med henblik på at øge købekraften, så der kommer mere gang i hjemmemarkedet og i handelen i Danmark.

En anden tredjedel af disse 630 mio. kr. skal komme fra de private arbejdsgivere, og det er

lige efter overenskomstforhandlingerne, hvor de ellers må have haft grund til at tro, at de nu kendte deres omkostninger for de kommende to år. Hvordan vil dette forslag påvirke deres konkurrenceevne? Og hvorledes ser ministeren for erhvervspolitisk samordning på dette? Er forslaget samordnet? For vi har dog ellers fået at vide, at alle regeringens forslag skal vurderes erhvervspolitisk med henblik på ikke gennem noget forslag at svække erhvervslivets vilkår og dets konkurrenceevne. Kommer de private nu ikke også samtidig til at betale for de ledige, der er blevet ledige efter ansættelse i det offentlige?

Der er andre uklarheder. F.eks. har vi netop i fællesskab udvidet orlovsordningen for ledige. Men skal denne nye ordning holdes uden for denne ATP-løsning? Det skal den vel, eftersom ledige jo ikke er til rådighed, men spørgsmålet er uafklaret.

Forslaget undtager nogle grupper af ledige fra at deltage i finansieringen, men er det nu også alene selvstændige efterlønsmodtagere?

Endelig er de administrative omkostninger ved forslaget ikke beskrevet i forslaget. Der står jo kun til allersidst i bemærkningerne, at det skal man se nærmere på. Men det kunne se ud, som om vi her opbygger et vel stort bureaukrati for at opkræve ganske små beløb i form af fradrag i de udbetalte dagpenge og kursusgodtgørelser. Hvad vil de administrative omkostninger heraf blive? Det anføres ikke. Det er noget, andre skal se på senere.

Her ved førstebehandlingen kan vi altså konkludere, at forslaget mangler den bebudede samordning, at det ikke just fremmer den konkurrenceevne, regeringen har lovet at fremme, og formentlig heller ikke holder staten så langt udenfor, som man hævder i bemærkningerne.

Vi vil nøje lytte til og vurdere regeringens svar i det videre arbejde.

Helge Sander (V):

Som jeg sagde ved behandlingen af dette spørgsmål i maj sidste år, er Venstre meget utilpas ved forslaget om en sådan generel ATP-indbetaling. Vi synes generelt ikke om dette ligemageri, og vi tror heller ikke, at det er helt tilfældigt, at det hedder Arbejdsmarkedet Tillægspension. Jeg er ikke så sikker som den socialdemokratiske ordfører, hr. Hans Jørgen

[Helge Sander]

Jensen, på, at Jens Otto Krag havde forestillet sig denne model i 1960'erne. Jeg kunne vende det om og sige: Hvorfor lavede man den så ikke sådan, da man indførte det? For det er klart, at det er en udvidelse, og med hensyn til de økonomiske aspekter er jeg helt på linie med den konservative ordfører, hr. Per Stig Møller. Jeg er heller ikke sikker på, at bemærkningerne til forslaget holder vand, hvis vi vurderer det ud fra de forskellige synsvinkler, som hr. Per Stig Møller ganske rigtigt ridsede op.

Dertil kommer, at jeg er bange for, at det bliver vanskeligere og vanskeligere at vedtage overenskomster på det private område, når man har forslag som det, vi har til behandling her i dag.

Jeg sagde også i maj, da vi behandlede det sidste gang, at jeg syntes, det var naturligt, at fagbevægelsen rejste dette som et ønske ved overenskomstforhandlingerne, hvis man lagde så meget vægt på det, som vi møder ved behandlingen her i salen, ved konferencer og ved møder rundt omkring.

Men da man fremlagde sine krav til overenskomsterne, var det slet ikke nævnt, og selvfølgelig var det ikke det. Hvorfor skulle fagbevægelsen bruge kræfter på et område, hvor man ved at Folketinget griber ind og sørger for, at det bliver klaret?

Jeg mener principielt, at vi rører ved noget meget centralt. For det er jo akkurat det samme, der sker, når vi her diskuterer – som vi har gjort et par gange og ifølge det, jeg har læst fra arbejdsministeren, igen skal til at tale om – varslingsreglerne ved større afskedigelser. Det har været fremdraget fra enkelte sider forud for overenskomstforhandlingerne, men det har jo mest været i festtalerne, vi har hørt om det, fordi det er unødvendigt for fagbevægelsen at kæmpe for det, når man ved, der sidder et flertal i dette Ting, som har lovet helt op til 77 dages varslings.

Jeg kan godt forstå, at man anvender ressourcerne på en anden måde. Og i det hele taget mener jeg faktisk, at disse tiltag, herunder det forslag, vi har til behandling nu, er en slags sabotage mod de frie overenskomstforhandlinger, fordi man kommer med det ene tvangsindgreb efter det andet. Og den nye arbejdsminister har jo heller ikke kunnet holde sin indblandingstrang tilbage her under overenskomstforhandlingerne med hensyn til tvungen

orlovsret og tvungen arbejdsmarkedspension. Så det perspektiv synes jeg heller ikke man skal overse, når vi diskuterer denne udvidelse af ATP-ordningen.

Som det er fremgået af disse bemærkninger, føler vi også, at det er nødvendigt, at vi dykker ned i problematikken, inden vi tager endelig stilling. Men det har vi også udvalgsarbejdet til. Og det er naturligt for det parti, jeg repræsenterer, at vi må stille os spørgsmålet: Hvorfor er det kun de private arbejdsgivere, der skal yde bidrag?

(Kort bemærkning).

Hans Jørgen Jensen (S):

Det, som får mig herop, er, at både hr. Helge Sander og hr. Per Stig Møller fra henholdsvis Venstre og De Konservative taler så meget om, at man griber ind i de overenskomster, der forhandles.

Nu er det jo sådan, at der i ATP's bestyrelse sidder repræsentanter både for Dansk Arbejdsgiverforening og LO, og jeg tror egentlig, at de har tjekket af med hinanden, at det er et spørgsmål, man skal løse på den her foreslåede måde, og derfor tror jeg, at man i de overenskomstforhandlinger, der har været på arbejdsmarkedet, har taget højde for det.

Det er selvfølgelig altid rart, at man fra politisk side er opmærksom på, at de frie forhandlinger på arbejdsmarkedet er værd at holde i højsædet. Men der er altså også områder som pensionsområdet, som jeg tror man bedst løser på den her foreslåede måde, og det er det, arbejdsmarkedets parter har set til fulde, herunder også FTF-organisationerne, som jo også er repræsenteret i ATP's bestyrelse, skulle jeg hilse og sige.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Hans Jørgen Jensen – og det føler jeg mig også overbevist om at jeg sagde – at der ikke er tale om, at vi griber direkte ind i overenskomstforhandlingerne, men indirekte gør vi det jo. For med de klare signaler, der er givet herfra, vil fagbevægelsen selvfølgelig ikke stille det som et af sine krav, men flytter indsatsen til et andet område, og derfor bliver det jo indirekte et indgreb i overenskomsterne. Det synes jeg gør en meget væsentlig forskel, og derfor ønsker jeg at præcisere det.

[Helge Sander]

Endelig vil jeg gerne sige til hr. Hans Jørgen Jensen, at det er en sag, som det har været meget spændende at tale om med de personer, som sidder i ATP's bestyrelse og måske ikke mindst i forretningsudvalget, for vi er nok nogle stykker på den flanke, som jeg repræsenterer, der er lidt overrasket over det resultat, der kom ud af de møder, der var i ATP.

Jeg kan sige til Arbejdsmarkedsudvalgets formand, at det er en sag, som vi også vil stille et par spørgsmål til, når vi kommer i gang med udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Hans Jørgen Jensen, at jeg også synes, det er glimrende, at man kan blive enige i ATP's bestyrelse. Men det er jo stadig væk sådan, at det er let nok at blive enige på andres regning. For jeg kan da konstatere på forslaget, at man er blevet enig om, at dagpengemodtagere og kursister skal have fradrag. Jeg ved ikke, hvordan dagpengemodtagerne og kursisterne er repræsenteret i ATP's bestyrelse. Jeg ved ikke, hvem der taler deres sag i den bestyrelse.

Jeg kan også konstatere, at arbejdsløsheds-kasserne nu kan hæve kontingentet. Men det er jo så statskassen, der betaler halvdelen af den regning, og det er også let nok for ATP's bestyrelse.

Jeg mener, at Folketinget skal være glad for det, når folk kan finde ud af ting sammen. Men vi må jo se på det selv, for regningen skrives jo ofte ud til andre end dem, der skriver regningen, og derfor har vi pligt til selvstændigt og kritisk at se på slutresultater af denne art.

(Kort bemærkning).

Hans Jørgen Jensen (S):

Det er egentlig mærkværdigt, som man kan ændre opfattelse på ganske kort tid, for da vi sidst havde spørgsmålet til behandling, da det var De Konservative og Venstre, der sad i regering, stemte man for denne model. Jeg ved ikke, hvad det er, der er sket med de to partier i dag – om de helt har glemt det, eller om der er opstået visse frustrationer på grund af regeringsskiftet. Det ved jeg ikke, men det har man nærmest indtrykket af.

Man kan i hvert fald ikke bestride, at ATP's bestyrelse er sammensat af repræsentanter for LO og for Dansk Arbejdsgiverforening. Og jeg ved, at de, der er i de faglige organisationer, føler sig fuldt ud repræsenteret af LO's repræsentanter i ATP's bestyrelse.

I øvrigt skulle man også tro, at det var en herregård, det drejede sig om. Hvis man læser forslaget, bliver man imidlertid klar over, at det drejer sig om 100 kr. på årsbasis for en lønmodtager og om 175 kr. i arbejdsgiverbidrag. Men her gælder det, som jeg altid siger i kortspil, at når man er fattig, så spiller man ruder.

Anden næstformand (Grove):

Så går vi videre i ordførerrækken. Hr. Aage Frandsen.

Aage Frandsen (SF):

På ét punkt vil jeg gerne erklære mig enig med Venstres og De Konservatives ordførere, nemlig at det selvfølgelig er Folketinget, der vedtager reglerne på dette område, og at man ikke er forpligtet, bare fordi arbejdsmarkedets parter har vedtaget det. Det plejer ellers at være et argument, som også Venstre og De Konservative bruger, at når arbejdsmarkedets parter er enige om noget, siger man ja til det. Men det er vi enig med dem i i denne sag.

Ellers vil jeg gerne sige, at det for os altid har været en utrolig uretfærdighed, at ikke nok med at man var arbejdsløs – og det er jo slemt nok – men oven i det skulle man også rammes derved, at der ikke blev indbetalt ATP til ens pension til ens alderdom. Derfor har det for os været helt afgørende, at der skete den ændring, som blev gennemført her i foråret, og som gik ud på, at man prøvede på at ligestille de arbejdsløse med dem, der er i arbejde. Jeg siger udtrykkelig »prøver på at ligestille«, for det er kun på et lille punkt, de bliver ligestillet. Det er det, hr. Helge Sander kalder »ligemageri«. Ja, det kan man jo også kalde folkepension til alle – det er også en slags ligemageri – og man kan finde en række andre ordninger, som gør, at folk bliver nogenlunde ligestillet her i samfundet. Det gælder altså også i dette tilfælde, for det er stadig væk kun nogenlunde ligestillet, for de pågældende mennesker lider altså den tort at være arbejdsløse.

Hvad angår spørgsmålet om, hvorfor man ikke allerede i 1964 lavede loven sådan, at de

[Aage Frandsen]

arbejdsløse var dækket ind, tror jeg da, det er meget enkelt at forstå, for i 1964 var der ingen, der forestillede sig, at der var mennesker, der ville være arbejdsløse i adskillige år. Det var jo noget, man var i en kort periode, og det betød, at man godt kunne klare det økonomisk, og det ville sige, at ens ATP-pension blev alligevel ikke reduceret ret meget i forhold til andres.

Det er jo en helt anden situation, vi er i og har været i de sidste ti år. Derfor har vi i SF i adskillige år kæmpet for at få dette her igen, og derfor var det for os meget vigtigt at få det igennem, som jeg nævnte før, i foråret.

Man kan så diskutere, hvordan fordelingen skal være, og det glæder mig da at høre, at hr. Per Stig Møller er bekymret for, om de arbejdsløse kan klare betalingen, fordi de skulle sådan set have til deres forbrug. Det er vi også lidt bekymret for, så den del af det kan vi godt dele bekymringen for, men hr. Per Stig Møller var også bekymret for arbejdsgiverne og for staten, altså for a-kasserne og staten. Det vil sige, at det er dem alle sammen, man er bekymret for, og så må man sige, at man ikke kan løse det på nogen som helst måde.

Vi betragter den model, der er lavet, som en acceptabel model, fordi den er et forsøg på at dele byrden. Hvis det havde været et større beløb end de 100 kr., den arbejdsløse skulle klare, kunne man naturligvis have set på det. Men i forhold til den glæde og det gode, som de arbejdsløse opnår ved det, betragter vi det som et klart fremskridt.

Derfor kan vi tilslige forslaget en meget positiv og velvillig behandling, og vi vil gerne medvirke til at afklare de problemer, som også andre partier vil stille spørgsmål om, men det er altså med henblik på at sikre, at ordningen kan blive så god som muligt – ikke på nogen som helst måde et forsøg på at træne det, som man kunne få indtryk af at andre vil.

Poul Nødgaard (FP):

Det oplyses, at det bærende princip for lovforslaget er, at det nu har vist sig, at ATP-lovens pensionsberegningsregler ikke i tilstrækkelig grad kompenserer for lønmodtagernes fravær fra arbejdsmarkedet og deraf følgende tab af pensionsbidrag.

Fremskridtspartiet har aldrig lagt skjul på, at vi mener, at det eksisterende ATP-system er utilstrækkeligt som tillægspensionssystem, og

at ATP-systemet i realiteten skader mere, end det gavner.

Fremskridtspartiet mener, at mulighederne for at etablere private pensionsordninger af karakter som tillægspensioner skal styrkes. I den sammenhæng finder vi, at det er væsentligt, at sådanne muligheder opnås gennem en mere moderat beskatning. Hvis beskatningsniveauet blev reduceret, ville lønmodtagerne – også de ledige lønmodtagere – få bedre mulighed for privat at tegne pensionsordninger.

Ved at styrke mulighederne for etablering af private pensionsordninger gennem skattelettelser gives der også mulighed for friere valg af pensioner. Det er ikke utænkeligt, at mange lønmodtagere slet ikke ønsker at deltage i yderligere tillægspensionsordninger, men i stedet ønsker øjeblikkelig at omsætte deres indtægter i direkte forbrug. Selv om man måske kan angive mange årsager til, at en sådan adfærd ikke er hensigtsmæssig og langsigtet, vil Fremskridtspartiet ikke bruge det som begrundelse for ikke at give lønmodtagerne større frihed i form af større valgfrihed og mindre beskatning.

Fremskridtspartiet ønsker at ophæve ATP-systemet og vil derfor ikke medvirke til at cementere ATP-systemet gennem en vedtagelse af forslaget, hvis omfattende – og jeg understreger omfattende – økonomiske aspekter ingen synes at have interesseret sig særlig meget for.

Jeg kan undres over, at erhvervsministeren, der har søgt at sælge sig selv som vogter af, at erhvervslivet ikke pålægges yderligere byrder, er totalt tavs i denne sag. Det er så let for erhvervsministeren at fremsætte noget sådant uden at efterleve noget som helst af det, der bliver sagt.

I Arbejdsmarkedsudvalget, hvor denne sag jo helt givet kommer til behandling, vil vi kalde CD's erhvervsminister i samråd, for nu må vi have at vide, om de ting, erhvervsministeren – eller hvad det nu er, fru Mimi Jakobsen kalder sig – har sagt, ikke skal efterleves. Vi har behandlet flere love her i de sidste 8–14 dage, hvor der er smuttet masser af udgifter igen, som betyder, at erhvervslivet får forøget deres omkostninger. I denne sag er der tale om 630 mio. kr., ganske vist fordelt ud over både erhvervsliv og lønmodtagere, men én ting står fast: pengene skal trods alt findes, hvad enten

[Poul Nødgaard]

de skal findes i den ene, den anden eller den tredje kasse.

Det er vist unødvendigt at understrege endnu en gang, at vi ikke medvirker ved dette lovforslags gennemførelse.

Sonja Albrink (CD):

Da CD's ordfører i denne sag ikke kan være til stede, skal jeg på CD's vegne tilkendegive, at vi kan støtte det foreliggende lovforslag.

Jeg har lyst til at sige til hr. Poul Nødgaard og til hr. Per Stig Møller, som omtalte CD's minister, at det jo er fuldt lovligt at stille et par spørgsmål i udvalget. Og det håber jeg der kommer fra de to medlemmer.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil gerne indledningsvis takke for det overvejende antal partier – og dermed mandater – som har tilsluttet sig forslaget, som det foreligger. Hr. Hans Jørgen Jensen, som var ordfører for Socialdemokratiet, redegjorde jo så udmærket for finansieringen og gav en glimrende illustration af, at vedtagelsen af det foreliggende forslag hverken vil få arbejds- eller erhvervslivet til at bryde sammen, endside betyde en nævneværdig belastning for de ledige med de 100 kr. om året, som det betyder.

Der er givet plusser ved dette forslag, hvor man altså sørger for, at hverken mennesker, der er ledige, syge eller midlertidigt ude af arbejdsmarkedet, får huller i deres ATP-indbetalinger. Og man har fundet i ATP's bestyrelse, som hr. Hans Jørgen Jensen ganske udmærket redegjorde for, en konstruktion for, hvordan man skal finansiere de 630 mio. kr. Det kan selvfølgelig umiddelbart godt lyde af meget, men med den konstruktion og med det antal finansieringsdeltagere, der er, medfører det en meget lille belastning for den enkelte.

Jeg har meget svært ved at forstå hr. Per Stig Møllers og hr. Helge Sanders meget store utilfredshed med den konstruktion, der er lagt op til i finansieringen her. Og når jeg har svært ved at forstå det, er det, fordi den daværende regering, da vi i foråret 1992 – den 20. maj tror jeg det var – vedtog de seneste ændringer i ATP-lovgivningen, hvor Socialdemokratiet havde stillet et ændringsforslag, som meget udførligt gennemgik, hvordan vi forestillede os finansieringen skulle være, nok under udvalgsarbejdet, men ikke i salen, da vi skulle trykke

på de grønne knapper, tog initiativ til at få fjernet det forslag. Man tilsluttede sig faktisk – måske nok lidt stiltiende, det vil jeg erkende – at hverken de ledige, de, der var på kursus, eller de, der var på barselorlov, skulle have huller i deres ATP-indbetaling, og at finansieringskonstruktionen skulle være, som det fremgår af det foreliggende lovforslag. Så derfor er jeg noget forundret over den meget negative holdning til finansieringen.

Jeg mener i og for sig ikke – og det er et svar til hr. Per Stig Møller – at der er uklarheder i finansieringen. Der er en tredjedel til hver part: en tredjedel til lønmodtagerne, en tredjedel til dem, der er medlemmer af en arbejdsløshedskasse, og en tredjedel til det private erhvervsliv.

Det kan da godt være – hvis vi var kommet med dette forslag som en tyv om natten fra den ene dag til den anden – at man med rette kunne have hævdet, at det greb ind i overenskomster, og at det udhulede erhvervslivets konkurrenceevne. Men jeg tror egentlig nok, at Dansk Arbejdsgiverforening er i stand til at tænke: Hvad er det for nogle forpligtelser, der ligger på os, og som vi ved kommer? – når de udtager deres krav i de overenskomstforhandlinger, der forhåbentlig finder deres lykkelige slutning. Når man ved, at der kommer en udgift fra 20. maj 1992, så har man naturligvis taget højde for det i sin strategi under de løbende overenskomstforhandlinger. Så megen tillid har jeg til Dansk Arbejdsgiverforenings evne til at tænke langt. Jeg tror ikke, der kommer nogen store brud på de overenskomster, der er ved at blive indgået i øjeblikket.

Hr. Per Stig Møller har ganske ret med hensyn til den mindre uklarhed, der kan være ved, at a-kasse-bidraget er fradragsberettiget. Hvor meget betyder det for skatteprovenuet, at hver enkelt lønmodtager kan trække 100 kr. mere fra? Vi ved ikke engang, om det er 100 kr., men vi kan lave et regnestykke og få det belyst. Naturligvis kan man godt meget indirekte nå frem til en eller anden lille grad af mindreindtægt til statskassen, fordi der er fradragsret for a-kasse-bidraget. Det fradrag agter regeringen ikke at fjerne. Vi kan lave et regnestykke, så alt kan blive opklaret og afklaret, inden vi når frem til anden og tredje behandling.

Jeg synes ikke, der er nogen uklarhed med hensyn til orlovsordninger, selvstændige erhvervsdrivende og efterlønnere.

[Arbejdsministeren]

Orlovsordningerne har vi med et meget bredt flertal i Folketinget vedtaget som midlertidige ordninger. Jeg mener egentlig, det ville være noget kunstigt at indregne det i en permanent finansieringsmodel som den, vi har lagt op til i dag. Det er midlertidige ordninger. Jeg har indtryk af, at ikke mindst Venstre og Konservative er meget optaget af, at det skal blive ved med at være midlertidige ordninger. Det ønsker regeringen ikke på sigt. Men lad os komme tilbage til det.

Det midlertidige er i hvert fald forklaringen på, at det ikke er regnet ind i dette her forslag, og når det drejer sig om overgangsydelsen for de 55-årige, inden de kan gå på efterløn, er det jo en frivillig sag, om man trapper ud af arbejdsmarkedet fem år før efterlønsalderen. Der synes jeg faktisk også at vi har fundet en ganske god logik i forslagens konstruktion.

Hr. Helge Sander undrede sig over, hvorfor man ikke i Jens Otto Krags forslag fra 1964 havde tænkt dette her med.

Jeg må sige til hr. Helge Sander: I 1960'erne var der ikke den ledighed, som vi har i dag. Det er lige præcis det, der har rejst problemet. Når flere og flere lønmodtagere i længere og længere perioder desværre er uden for arbejdsmarkedet, er der altså nogle partier her i Folketinget, der synes, at det er urimeligt, at de ledige også skal straffes, når de bliver pensionister. Det vil vi gerne gøre noget ved, og det er derfor, forslaget er fremsat.

I 1964 havde vi heller ikke en barselorlov af den længde, vi har i dag. Jeg kan såmænd ærlig talt ikke huske, hvor lang den var. Men nu er den i hvert fald et halvt år. Derfor er det naturligt, at man undervejs justerer de love, man vedtog for 30 år siden. Jeg synes ikke, man kan anklage regeringen for, at vi prøver at tilpasse tingene.

Jeg vil helt afvise hr. Helge Sanders påstand om nogen som helst form for sabotage af de overenskomster, der er ved at falde på plads nu. Jeg har argumenteret for, at det er en meget lille udgift: 175 kr. pr. fuldtidsansat om året. Det er noget, Dansk Arbejdsgiverforening har vidst siden den 20. maj sidste år, og jeg har som bekendt tillid til, at de kan tænke så langt. Så det skal man jo nok have fået indregnet.

Så var hr. Helge Sander også ude efter mine udtalelser her i denne måned, hvor jeg har været minister. Man skal være meget varsom med

at reagere for hurtigt og for hysterisk på udtalelser, som man læser et eller andet sted, hvor de er pustet lidt mere op end det, der er dækning og belæg for, men jeg går ud fra, at det mere hørte til det politiske drilleri, som så også skulle ind i denne her debat.

Jeg vil godt takke hr. Aage Frandsen for hans og dermed SF's tilsagn om at medvirke til det her forslag og ser ligesom SF, at det er et fremskridt ikke mindst for de lønmodtagere, der ellers ville få en mindre ATP-tillægspension, når de blev pensionister.

Hr. Poul Nødgaard kan ikke lide ATP i det hele taget og mener oven i købet, at den er skadelig. Det er selvfølgelig en trossag, det er en holdningssag. Mange pensionister har ikke haft mulighed for at betale så meget ind til ATP, som hr. Poul Nødgaard og jeg har mulighed for at betale ind eller andre mennesker, der er yngre end dagens pensionister. Vi får jo ganske meget mere ud af ATP end de pensionister, vi har i dag. Nogle synes, at det er beskedent, men det er for mange pensionister et meget godt tilskud til folkepensionen, som jo er på et rimeligt niveau, men så heller ikke mere, så jeg tror nok, at hr. Poul Nødgaard måske skulle kigge på tingene på en anden vis, når han kan påstå, at det er direkte skadeligt. Gå ud og spørg pensionisterne, om det er direkte skadeligt at få 11.000-12.000 kr. oven i folkepensionen! Det tror jeg faktisk ikke at pensionister synes er specielt skadeligt, og når vi i regeringen synes, at ATP som model er værd at arbejde videre på, så hænger det sammen med, at det er den del af vores pensionssystem, som supplerer folkepensionen, men som har det samme som folkepensionen i sig, nemlig at det er et solidarisk system.

Men jeg har konstateret, at Fremskridtpartiet ikke vil medvirke til, at ledige - de, der midlertidigt af den ene eller den anden grund er ude af arbejdsmarkedet - skal have den samme tillægspension som de lønmodtagere, der har været på arbejdsmarkedet hele tiden og ikke har været berørt af ledighed, og det må vi tage til efterretning.

Men generelt set tak for den overvejende positive holdning, der har været til forslaget.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Når jeg har bedt om en kort bemærkning ef-

[Glønborg]

ter arbejdsministerens indlæg, er det hverken, fordi jeg ønsker at imødegå det eller føler trang til at supplere det, men blot for at slutte op bag redegørelsen, som jeg synes var et helt fyldestgørende svar på de indvendinger, der er rejst, og jeg må sige, at jeg taler både på Det Radikale Venstres og på Kristeligt Folkepartis vegne i den sag.

Når vi ikke fik taget ordet i ordførerrækken, skyldes det, at selv om vi tilstræber virkelig at have en god timing imellem de tre midterpartier, der nu samarbejder med Socialdemokratiet om regeringsansvaret, så var der altså en lille svipser her. Jeg troede ikke, at CD's indlæg var så kort, og derfor faldt jeg for fristelsen til at blive hængende ved højtaleren i stedet for at sidde i salen og være klar, så jeg nåede det ikke. Undskyld!

Men tilslutning til forslaget fra vores side også.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Nu er det begrænset, hvor megen tid vi skal bruge på at gå ned i detaljerne, men jeg bliver nødt til at sige til arbejdsministeren, at det ikke er korrekt at sige, at vi ikke var store modstandere af forslaget og kæmpede imod det både i udvalget og her i folketingsalen, da vi behandlede det sidste forår, og jeg vil tillade mig at citere, hvad jeg selv som Venstres ordfører sagde den 14. maj, spalte 10374:

«. . . vi er temmelig utilpas ved flertallets ønske om, at der nu til ATP skal foregå indbetaling for ledige. Venstre mener, at bidrag under fravær først og fremmest er et spørgsmål om, i hvilket omfang arbejdsmarkedets parter ønsker at bidrage til en sådan ordning.«

Det sagde jeg dengang, og den øvrige tale er fuldstændig på linie med det, jeg har sagt her i dag. Det er altså ikke noget, vi har fundet på nu. Vores holdning til det har hele tiden været meget, meget skeptisk.

Med hensyn til selve afstemningen er det korrekt, at dér konstaterede vi, at der var et flertal imod os. Det konstaterede vi i udvalget, det konstaterede vi i salen. Det har arbejdsministeren ganske ret i. Men med hensyn til overenskomsterne synes jeg ikke, arbejdsministeren udlægger min tekst korrekt, for jeg siger ikke, at det påvirker de egentlige overenskomstforhandlinger, at man gør det, regerin-

gen ønsker at gøre her i dag, altså det, man gør, når vi skal til at diskutere længere varsel ved ledighed og de andre ting, jeg talte om.

Men når der kommer disse meldinger fra regeringen, er det da indlysende, at fagbevægelsen sætter ind på andre områder end de områder, hvor man ved at Folketinget med regeringen i spidsen løser problemerne. Det er da såre naturligt. Jeg vil ikke et øjeblik angribe fagbevægelsen for det eller ikke kunne forstå, hvorfor de handler sådan, overhovedet ikke, men der er da noget galt, hvis det sker, når vi ellers har overenskomstforhandlinger, der fungerer meget, meget tilfredsstillende.

Til slut til arbejdsministeren. Jeg må trods alt nok erkende, at godt nok ville vi gerne, at vores regering tænkte et godt stykke tid ud i fremtiden, men måske var det ikke helt rimeligt, at man i 1964 tænkte på 1994 eller 1993, det må jeg erkende.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Jeg hæftede mig ved en ting i arbejdsministerens besvarelse.

Jeg tror, det var den konservative ordfører, der havde antydnet, at der var uklarhed om finansieringen. Jeg forstår ikke, at der skulle være nogen uklarheder, for det står tydeligt og klart i bemærkningerne til lovforslaget, at det koster skønsmæssigt cirka 630 mio. kr. om året. Det, der er spørgsmålet, er ene og alene, om man gang på gang kan komme med lovforslag, der giver en udgift af en sådan størrelse, uanset hvordan fordelingen er.

Vi har overenskomstforhandlinger i øjeblikket, og det ville have været en passende lejlighed for dem, der var i arbejde, til at vise lidt solidaritet over for dem, der var syge og ikke i arbejde. De kunne løse et sådant problem over overenskomstforhandlingerne. Det hedder solidaritet, hvis ikke arbejdsministeren er klar over det.

Så vil jeg sige med hensyn til 1960'erne, at det er helt korrekt, at da vi fik ATP-ordningen i 1964, var der ingen arbejdsløshed i Danmark. Men arbejdsløsheden har jo været her de sidste 8-10 år, så det er egentlig mærkeligt, at Socialdemokratiet, der har siddet i opposition i ti år, ikke for længst selv er kommet med tanker som dem, vi ser her i dag.

[Poul Nødgaard]

Jeg kom til at sige, det erkender jeg, at jeg anså ATP-ordningen for skadelig, og det vil jeg gerne oversætte på den måde, at vi hellere ser, at det enkelte menneske selv laver præcis den pensionsordning, han eller hun vil have ud over det offentlige folkepensionssystem, og selv indretter sin tilværelse økonomisk, når man kommer frem til alderdommen, og at det ikke er et statsstyret system, hvad ATP-systemet i virkeligheden er.

Det var såmænd blot de få tanker, jeg gav udtryk for. Nu har jeg gentaget dem, således at arbejdsministeren helt præcis er klar over, hvorfor Fremskridtspartiet er imod det foreliggende lovforslag.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Arbejdsministeren sagde jo, at der ikke var nogen uklarhed i finansieringen, hvorefter arbejdsministeren var enig med mig i, at det var der trods alt i forbindelse med fradraget. Så der var altså en uklarhed her.

Det næste punkt, arbejdsministeren hæftede sig ved, var, at der heller ikke var nogen uklarhed i forbindelse med orlovsordningerne, og jeg syntes, svaret var korrekt i forhold til den orlovsaftale, vi netop har lavet. Men så bemærkede jeg med beklagelse, at ministeren sagde, at »vi var jo ikke interesseret i, at de midlertidige ordninger skulle være mere permanente.«

Jeg vil gerne her igen tilbyde arbejdsministeren, at vi udvider vores orlovsforlig til at gælde hele 1994. Det skal ikke hedde sig, at vi er indstillet på, at perioden skal være så kort som muligt. Nej, vi vil gerne lade den aftale, vi lavede for otte dage siden, strække sig ud over hele året 1994. Dette er et tilbud til arbejdsministeren.

Så vil jeg til sidst sige, at vi har ikke afvist at finde en løsning for disse midlertidigt ledige. Vi har ligesom arbejdsministerens forgænger gjort opmærksom på, at der var problemer med metoderne, og jeg har her gjort opmærksom på, at der også er problemer med de økonomiske virkninger, og derfor har vi sat en række spørgsmålstejn og sagt, at når vi har fået svarene og har fået mulighed for at drøfte dem, vil vi tage endelig stilling til forslaget.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil gerne takke for hr. Per Stig Møllers

seneste tilsagn om – selvfølgelig efter at have haft lejlighed til at kigge på de besvarelser, som jeg skal medvirke til i Arbejdsmarkedsudvalget – ikke forlods af afvise forslaget og den model, som ligger på bordet. Den har i virkeligheden været drøftet i mange år mellem parterne, og man har i meget høj grad indrettet sig på, at det var den model, som kunne bære igennem. Derfor synes jeg, det er helt relevant at sige, at der er nogle ting, vi godt vil have uddybet, og det skal vi selvfølgelig være behjælpelige med, og så er man åben over for at tage stilling på et grundlag, som man forhåbentlig kan føle er tilfredsstillende. Jeg siger tak for den åbenhed, som kom til udtryk her fra den konservative ordførers side.

Jeg vil derimod sige nej tak til tilbudet. Nej tak! Vi synes, at de orlovsordninger, vi har fået lavet, er blevet bedre, men vi mener faktisk, at vi kan gøre det bedre endnu, og det er Venstre og Konservative da hjertelig velkomne til at være med til, men det vil i givet fald komme an på en prøve her i løbet af foråret, om vi kan nå frem til en bred enighed om at gøre orlovsordningerne bedre. Nej tak til umiddelbart at forlænge det forlig, vi lige har fået vedtaget, og som formentlig kommer til første, anden og tredje behandling her efter Nordisk Råd-ugen.

Til hr. Poul Nødgaard blot den bemærkning, at det er altid rart at konstatere, at der er forskel på partiernes holdning, og det sidste, som hr. Poul Nødgaard sagde, var jo en meget klar tilkendegivelse af, hvor stærkt individorienteret Fremskridtspartiet er, men hvor regeringen faktisk godt vil lægge nogle rammer for, hvordan ældre medborgere i vores samfund har det, og hvad det er for et niveau, de skal have som supplement til folkepensionen. Det er rart at få sådan en ideologisk afklaring af, at der er heldigvis forskel på Fremskridtspartiet og regeringspartierne. Det synes jeg regeringspartierne kan være glade og tilfredse over, og det er vi også.

Til hr. Helge Sander blot en måske lidt polemisk bemærkning. Der ligger et ændringsforslag, som Socialdemokratiet havde stillet i udvalget, og som Venstre og De Konservative på det tidspunkt bekæmpede med næb og klør, det er fuldstændig rigtigt, og jeg har heller ikke sagt, at man tager Venstre til indtægt for forslaget som sådant. Men man er faktisk nødt til at sige, at der blev ikke rejst krav om, at det soci-

[Arbejdsministeren]

aldemokratiske forslag kom til afstemning her i salen som ændringsforslag. Ved tredjebehandlingen, når man vedtager loven, vedtager man også de ændringer, der ligger i lovforslaget som fremsat. Det var derfor, jeg var så forundret over den meget negative holdning, der kom til udtryk fra de forhenværende regeringspartiers side, for man havde faktisk om end stiltiende accepteret, at målgruppen skulle udvides, og at finansieringsmodellen skulle være en tredjedelsfinansieringsmodel. Baggrunden var en stiltiende accept, men man kunne godt – sådan er det parlamentariske system jo – have forlangt forslaget til afstemning og set, om man kunne skaffe flertal for at få det stemt ned. Det gjorde man ikke, og dermed var det en stiltiende accept, uanset om man piber eller synger i dag.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg må erkende, at nu er det mere et spørgsmål om, hvem der får det sidste ord, for resultatet ville blive det samme.

Når vi på det tidspunkt gjorde, som vi gjorde, så var det, fordi vi gerne sammen med de øvrige partier i Folketinget ville have gennemført det, der var hele motivet med at fremsætte forslaget, nemlig at vi kunne få de mange små udbetalinger i forbindelse med dødsfald, disse ægtefællebeløb, udbetalt samlet. Det var det, der var ideen bag forslaget.

Der tegnede sig et klart flertal, og så sagde vi til os selv: Uanset hvordan det går, er der et flertal for det. Hvis vi nu begynder at modarbejde det på alle mulige måder, så vil vort eget forslag blive forsinket, måske slet ikke nå at blive vedtaget inden sommerferien. Vi er kommet i en fuldstændig tilsvarende situation nu, det var bare på et andet grundlag. Vi var i mindretal, men vi ønskede sammen med Folketingets øvrige partier at få gennemført det her med ægtefælleudbetalinger i forbindelse med dødsfald, så vi taler stort set om det samme.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Egentlig kunne jeg godt unde hr. Helge Sander at få det sidste ord, men det gør jeg nu ikke, ja, det vil tiden jo i øvrigt vise.

Der er jo altid veje for et folketingsmedlem til at få demonstreret – også i Folketinget – om man er for eller imod. Der er altid veje, der er

altid mulighed for at stille ændringsforslag, der er altid mulighed for at få noget bragt til afstemning. Prøv bare at spørge hr. Poul Nødgaard og Fremskridtspartiet, hvordan man demonstrerer, at man er for eller imod. Det er der i hvert fald ikke nogen der er i tvivl om, når det drejer sig om diverse aktstykker i Finansudvalget og andre steder. Jeg synes ærlig talt – må jeg sige til hr. Helge Sander – at vi lader den ligge, ikke? Så har vi begge to fået det sidste ord, skal vi ikke sige det på den facon?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 195:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (ATP-bidrag af dagpenge m.v.).

Af socialministeren (Karen Jespersen).

(Fremsat 24/2 93).

Hans Jørgen Jensen (S):

I lov nr. 852 af 20. december 1989 om dagpenge ved sygdom eller fødsel med senere ændringer åbnes der mulighed for, at der for lønmodtagere kan indbetales ATP-bidrag på grund af sygdom, graviditet, barsel eller adoption naturligvis under forudsætning af, at lønmodtageren er berettiget til dagpenge efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Det foreslås ligeledes, at retten til dagpenge ved sygdom eller fødsel udvides til at omfatte personer, der modtager godtgørelse i henhold til lov om arbejdstilbud.

I sin fremsættelsestale skriver socialministeren, at forslaget indebærer en reel – med streg under reel – ligestilling mellem de ansatte, der